

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया
योजनेतर्गत सन २०२३-२४ करिता वितरीत
निधी मर्यादेपैकी रु.१२.०० कोटी निधीचे
फेरवितरण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि ०५२३ /प्र.क्र. ८९/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०३ जुलै, २०२३

संदर्भ :

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.राकृवि २०२२/प्र.क्र.६९/१४-अ, दि. २९ मार्च, २०२२.
२. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.राकृवि २०२२/प्र.क्र.८९/१४-अ, दि. १५ मे, २०२३.
३. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.राकृवि २०२२/प्र.क्र.८९/१४-अ, दि. ३० मे, २०२३.
४. केंद्रीय वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१ (०८)/PFMS/FCD/२०२३, दि.०९ जून, २०२३
५. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. जा.क्र.कृआ /कृप्रवनि /राकृवियो /टि-३/११/२०८३९/२०२३, दि.२१/०६/२०२३.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या अनुक्रमे ६०:४० या प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येते. सदर योजनेच्या निधी व्यवस्थापनाकरिता सन २०२१-२२ पासून सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यान्वित करण्यात आली आहे. सदर प्रणालीनुसार राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेकरिता आयुक्त (कृषि) स्तरावर Singal Nodal Account (SNA) व अंमलबजावणी यंत्रणांकरिता Zero Balance Account कार्यान्वित करण्यात आले आहेत.

सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या SNA खात्यावर उपलब्ध निधीतुन संदर्भ क्र. २ व ३ येथील शासन निर्णयान्वये रु. ८६,१३,१९,५१७/-ची निधी मर्यादा अंमलबजावणी यंत्रणांना वितरीत करण्यात आली होती.

केंद्रीय वित्त मंत्रालयाच्या दि. ०९.०६.२०२३ रोजीच्या कार्यालयीन आदेशानुसार सन २०२३-२४ करिता मंजूर नियतव्ययाचा प्रथम हप्त्याचा (मंजूर नियतव्ययाच्या २५%) निधी मिळणेकरिता योजनेतर्गत प्राप्त होणाऱ्या प्रथम हप्त्याच्या ५० टक्के रक्कम (रु.२६.९८ कोटी) SNA खात्यावर शिल्लक असणे आवश्यक आहे. तथापि, सद्य:स्थितीत योजनेच्या SNA बँक खात्यात वितरीत निधीपैकी रु.४६.१५ कोटी रक्कम अखर्चित असल्याचे निदर्शनास येत असल्यामुळे योजनेतर्गत निधीच्या खर्चात गती येणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्र. ५ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये संदर्भ क्र. २ व ३ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी मर्यादेपैकी खर्च होत नसलेल्या प्रकल्पांच्या रु. १२ कोटी निधीचे फेरवितरण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात संदर्भ क्र. २ व ३ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत निधीपैकी ₹ १२.०० कोटी (रु. बारा कोटी फक्त) निधीचे फेरवितरण या शासन निर्णयान्वये करण्यात येत आहे. सदर वितरणाचा प्रकल्प निहाय / प्रवर्ग निहाय तपशील सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये नमूद केला आहे.
२. या शासन निर्णयान्वये करण्यात येत असलेल्या सुधारित वितरणांतर्गत ज्या प्रकल्पांची यापूर्वीची निधी मर्यादा कमी होत आहे त्या प्रकल्पांच्या संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांनी सदर प्रकल्पाची अतिरिक्त निधी मर्यादा SNA खात्यावर परत करण्याबाबतची आवश्यक कार्यवाही तात्काळ करावी.
३. आयुक्त (कृषि) यांनी उपरोक्त परि. क्र. २ अन्वये वितरीत निधी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांस उपलब्ध करून द्यावा.
४. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी उपलब्ध होणाऱ्या निधीचा विनियोग करताना संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयातील सूचना / कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा .
५. या शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेल्या निधी वितरणाच्या (निधी मर्यादा) अनुषंगाने आयुक्त (कृषि) यांनी प्रकल्पांच्या प्रगतीचा वेळोवेळी आढावा घेऊन प्रकल्पांच्या आवश्यकतेनुसार प्रकल्पांच्या निधी मर्यादेत त्यांच्या स्तरावर फेरबदल करावेत.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७०३१८३४१७७५०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष ब. कराड)

सहपत्र :- परिशिष्ट - अ

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. अ.मु.स (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे.
७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ, कृषि आयुक्तालय, पुणे,
८. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
९. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य

११. सहायक संचालकी (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१२. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
१३. मा. मंत्री (कृषि व फलोत्पादन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१४. निवड नस्ती.

परिशिष्ट - अ

कृषि, पशुसंवर्धन, दग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र. राकृवि ०५२३/प्र.क्र. ८९/१४-अ, दि. ०३/०७/२०२३

(एकक रुपये कोटीत)

अ.क्र.	प्रकल्प/ यंत्रणेचे नाव	मंजूर वर्ष	राकृवियो अंतर्गत मंजूर प्रकल्प किंमत	मार्च २०२३ अखेर पर्यंत वितरीत निधी	सन २०२३- २४ करीता शिल्लक प्रकल्प मूल्य (४-५)	सन २०२३- २४ करीता दिलेली निधी मर्यादा	शिल्लक प्रकल्प मूल्य (६-७)	फेर वितरणासाठी उपलब्ध होणारी निधी मर्यादा (-)	या शासन निर्णयाद्वारे वितरित करावयाची निधी मर्यादा (+)	निधी वितरणानंतर शिल्लक प्रकल्प मूल्य
१	२	३	४	५	६	७	१३	१४	१५	१६
१	कृषी यांत्रिकीकरण प्रकल्प	२०२२-२३	१५०.००	९२.१६	५७.८४	२०.८४	३७	०.००	९.००	२८
i	संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण)	एकूण	१५०.००	९२.१६	५७.८४	२०.८४	३७	०.००	९.००	२८
२	पौष्टिक तृणधान्य अभियान	२०२२-२३	४९.२७	०.००	४९.२७	११.८५	३७.४२	८.००	०.००	४५.४२
ii	संचालक (निविष्टा व गुणनियंत्रण)	एकूण	४९.२७	०.००	४९.२७	११.८५	३७.४२	८.००	०.००	४५.४२
३	वनामती व रामेती येथे अधिकारी क्षेत्रिय कर्मचारी तसेच आत्मा समिती सदस्यांच्या प्रशिक्षणाचा व क्षमता बांधणी कार्यक्रम	२०२२-२३	११.३३	४.७८	६.५५	३.६०	२.९४	१.००	०.००	३.९४
iii	संचालक (आत्मा)	एकूण	११.३३	४.७८	६.५५	३.६०	२.९४	१.००	०.००	३.९४
४	कांदाचाळ उभारणी प्रकल्प	२०२१-२२	१२५.००	१०३.२५	२१.७५	६.७४	१५.०१	०.००	१.२२	१३.७९
५	शेततळ्यांच्या अस्तरीकरणाकरीता अर्थसहाय्य	२०२१-२२	१००.००	४४.२५	५५.७५	२.६४	५३.१	१.००	०.००	५४.१
६	संरक्षित शेती प्रकल्प	२०२१-२२	५०.००	२.३२	४७.६८	४.००	४३.६८	२.००	०.००	४५.६८
७	कांदाचाळ उभारणी प्रकल्प	२०२२-२३	५१.००	०.००	५१.००	०.००	५१	०.००	१.७८	४९.२२
iv	संचालक (महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ)	एकूण	३२६.००	१४९.८२	१७६.१८	१३.३८	१६२.७९	३.००	३.००	१६२.७९
	एकूण (i+ii+iii+iv)	एकूण	५३६.६०	२४६.७६	२८९.८४	४९.६७	२४०.१५	१२.००	१२.००	२४०.१५